

LAKIALOITE 54/2008 vp

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PERUSTELUT

Jatkuvan ja säännöllisen kotipalvelun maksut. Lakialoitteessa ehdotetaan uutena jatkuvan ja säännöllisen kotipalvelun ja kotisairaanhoidon maksujen poistamista yksinäisiltä henkilöiltä, joiden tulot kuukaudessa jäävät alle 820 euron. Tätä pienempiä tuloja saaville palvelu olisi maksutonta. Lisäksi ehdotamme useampijäsenisten perheiden vastaaviin maksuihin huojennuksia.

Nykyisessä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuasetuksessa yksinäisen henkilön enimmäismaksu on sidottu tuloihin. Enimmäismaksu on 35 prosenttia 445 euron kuukausitulon ylittävistä tuloista. Tällä hetkellä täyttä kansaneläkettä saavan yksinäisen henkilön enimmäismaksu on siis 39,55 euroa kuukaudessa ja keskimääräistä, 1 100 euron kuukausieläkettä saavan henkilön jatkuvan ja säännöllisen kotihoidon enimmäismaksu on 229,25 euroa.

Ehdotuksemme muuttaisi nämä maksut seuraavasti: Enimmäismaksun laskentasäännön yksinäisen henkilön osalta tulisi olla: $20 \% \times 820$ euron kuukausitulon ylittävät tulot = enimmäismaksu. Tällöin täyttä kansaneläkettä saavan maksu olisi nolla ja keskimääräistä 1 100 euron eläkettä saavan maksu olisi 56 euroa kuukaudesta eli nykyisestä noin neljännes.

Tilapäisen kotipalvelun ja tukipalvelun maksut. Vastaavat enimmäismaksusäännökset ehdotamme ulotettavaksi koskemaan nykyisestä poiketen myös tilapäistä kotipalvelua ja kotipalvelu-

luun liittyviä tukipalveluita, kuten siivouspalveluita, käyntikertakohtaiseksi maksuksi muunnettuna. Tällöinkään palveluista perittävä maksu ei saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia.

Pitkäaikaisen laitoshoidon maksut. Lakialoitteessa ehdotetaan muutosta pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevien asiakkaiden enimmäismaksuihin. Ehdotamme maksuja alennettavaksi siten, että laitoshoidon kuukausimaksu voi olla enintään 70 prosenttia hoidossa olevan tässä laissa tarkoitettua kuukausitulosta. Tämän säännön puitteissa ehdoton raja on kuitenkin, että maksu määrätään enintään sen suuruiseksi, että hoitoa saavan henkilökohtaiseen käyttöön jää kuukausittain vähintään 200 euroa. Nykyisen lain mukaan enimmäismaksut voivat olla 82 prosenttia kuukausitulosta ja minimi käteen jäävässä tulossa on 90 euroa.

Asumispalveluista perittävät maksut. Ehdotamme uutena säännöstä asumispalveluiden enimmäismaksusta. Vammaisten, ikääntyneiden ja mielenterveyspotilaiden sekä muiden sosiaalihoitolain 22 §:ssä tarkoitettujen asumispalvelujen maksuissa maksuja saisi periä enintään niin paljon, että henkilölle jää kuukaudessa vähintään toimeentulotuen perusosaa vastaava rahausuma, josta on vähennetty ravintokustannuksina 48 prosenttia summasta saatujen palvelujen perusteella. Maksu ei saa kuitenkaan ylittää

tää palveluasumisen aiheuttamia kustannuksia. Nykyisessä laissa ei ole asumispalveluiden enimmäismaksuista säännöstä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 3 päivänä elokuuta 1992 annetun lain (734/1992) 7 c §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1217/2007, ja
lisätään lakiin uusi 6 c ja 7 d § seuraavasti:

6 c §

Kotona annettava palvelu

Jatkuvasti ja säännöllisesti annetusta kotisairaanhoidosta ja sosiaalihuoltoasetuksen (607/1983) 9 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetusta kotipalvelusta voidaan periä palvelun laadun ja määrän, palvelun käyttäjän maksukyvyn sekä perheen koon mukaan määräytyvä kohdullinen kuukausimaksu.

Kuukausimaksu saa olla enintään jäljempänä tarkoitetun maksuprosentin osoittama määrä tulorajan ylittävistä kuukausituloista. Maksuprosentit ja tulorajat ovat seuraavat:

Henkilömäärä	Tuloraja euroa/kk	Maksu- prosentti
1	820	20
2	1 285	15
3	1 590	13
4	1 925	12
5	2 210	11

Kun henkilömäärä on suurempi kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 270 eurolla ja maksuprosenttia alennetaan 1 prosenttiyksiköllä kustakin seuraavasta henkilöstä.

Kotona annettavasta palvelusta laaditaan yhdessä palvelun käyttäjän kanssa palvelu- ja hoi-

tosuunnitelma. Suunnitelmaan tulee sisällyttää sekä kotisairaanhoidon että kotipalvelu ja siihen liittyvät tukipalvelut, vaikka palvelujen tuottamisesta vastaisivat erikseen kunta ja kuntayhtymä taikka yksityinen palvelun tuottaja. Suunnitelmaa tarkistetaan palvelujen tarpeen muuttuessa. Kunta tai kuntayhtymä vastaa enimmäismaksun ylittävistä palvelumaksuista.

Tilapäisestä kotipalvelusta ja kotipalveluun liittyvistä tukipalveluista peritään maksut samoin perustein kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitettua jatkuvasti ja säännöllisesti annetusta kotisairaanhoidosta ja sosiaalihuoltoasetuksen 9 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetusta kotipalvelusta käyntikertakohtaiseksi maksuksi muunneltuna ja ottaen huomioon, mitä tämän pykälän 7 momentissa säädetään. Tilapäisestä kotisairaanhoidosta voidaan periä enintään 11 euroa lääkärin tai hammaslääkärin suorittamasta kotikäynnistä ja enintään 7 euroa muun henkilön suorittamasta kotikäynnistä. Tilapäisestä kotisairaanhoidosta ei saa kuitenkaan periä erikseen maksua sellaiselta henkilöltä, joka saa 1 momentissa tarkoitettua jatkuvaa kotisairaanhoidoa.

Palvelun käyttäjän kotona annetusta erikoisairaanhoidosta voidaan periä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen 8 §:n mukainen maksu. Sarjassa annettavasta hoidosta saa kuitenkin periä enintään saman asetuksen 11 §:n mukaisen maksun.

Kotona annettavasta palvelusta perittävä maksu ei saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia.

7 c §

Pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteet

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta peritään maksukyvyyn mukaan määräytyvä maksu. Maksu voi olla enintään 70 prosenttia hoidossa olevan tässä laissa tarkoitettusta kuukausitulosta, jollei tässä laissa toisin säädetä. Maksu voidaan kuitenkin määrätä enintään sen suuruiseksi, että hoitoa saavan henkilökohtaiseen käyttöön jää kuukausittain vähintään 200 euroa.

Jos pitkäaikaisessa laitoshoidossa oleva on välittömästi ennen laitoshoidon alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa ja hänen kuukausitulonsa ovat suuremmat kuin puolison kuukausitulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta perittävä maksu voi olla enintään 35 prosenttia edellä mainituin perustein yhteenlasketuista kuukausituloista. Laitoshoidossa olevan henkilökohtaiseen käyttöön tulee kuitenkin jäädä vähintään 200 euroa kuukau-

dessä. Jos molemmat tässä momentissa tarkoitettut puoliset ovat pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu määräytyy kuitenkin siten kuin 1 momentissa säädetään.

7 d §

Asumispalveluista perittävä maksu

Milloin henkilö saa vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) 8 §:n 2 momentissa tarkoitettun palveluasumisen erityiskustannuksiin korvausta muun lain nojalla, voidaan palvelusta periä enintään saatua korvausta vastaava maksu, kuitenkin siten, että henkilölle jää kuukaudessa vähintään toimeentulotuen perusosaa vastaava rahasumma, josta on vähennetty ravintokustannuksina 48 % summasta. Samansuuruinen käytövara tulee jättää perittäessä asiakasmaksua henkilöltä, joka käyttää sosiaalihoitolain 22 §:n mukaista asumispalvelua ja palveluasumista. Maksu ei saa kuitenkaan ylittää palveluasumisen aiheuttamia kustannuksia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 29 päivänä toukokuuta 2008

Erkki Virtanen /vas
Jaakko Laakso /vas
Merja Kyllönen /vas
Esko-Juhani Tennilä /vas
Mikko Kuoppa /vas
Pentti Tiusanen /vas
Annika Lapintie /vas
Claes Andersson /vas
Matti Kangas /vas

Matti Kauppila /vas
Minna Sirnö /vas
Veijo Puhjo /vas
Markus Mustajärvi /vas
Jyrki Yrttiaho /vas
Unto Valpas /vas
Martti Korhonen /vas
Paavo Arhinmäki /vas